

Het leeftijdsprofiel van de Limburgse bevolking in beeld

Wat is het leeftijdsprofiel van de bevolking in Limburg en de Limburgse gemeenten? Hoe evolueerde dat leeftijdsprofiel tussen 2011 en 2021? En hoe zal het volgens de prognosecijfers evolueren richting 2040? We bekijken het in dit cijferdossier aan de hand van vier leeftijdsindicatoren, die we bovendien samenbrengen in een overkoepelende synthesesemaat.

Vier leeftijdsindicatoren samen in een synthesesemaat

We brengen in dit cijferdossier het leeftijdsprofiel van de bevolking in Limburg en de Limburgse gemeenten in kaart met behulp van vier leeftijdsindicatoren. Twee indicatoren hebben betrekking op jonge leeftijdsgroepen: de 0-17-jarigen en de 18-24-jarigen. De twee andere indicatoren hebben betrekking op oude leeftijdsgroepen: de 65-79-jarigen en de 80-plussers. Alle vier de indicatoren worden berekend als percentage ten opzichte van de totale bevolking. We bekijken deze indicatoren voor de jaren 2011 en 2021 (met het Rijksregister als bron) en het jaar 2040 (met de bevolkingsprognoses van Statistiek Vlaanderen als bron).

We bundelen deze vier indicatoren in een synthesesemaat, die ons er zicht op geeft in welke mate de bevolking in een gebied (bv. een gemeente) een jonger of een ouder leeftijdsprofiel heeft dan de bevolking in een vergelijkingsgebied (bv. de provincie).

Omdat de waarden van verschillende indicatoren onderling niet te vergelijken zijn en omdat het niet te objectiveren is in welke mate de waarde van de indicator voor een bepaald gebied afwijkt van een vergelijkingsgebied, zetten we de oorspronkelijke waarde van elke indicator om naar een standaardscore of z-score. Een standaardscore geeft weer hoeveel standaardafwijkingen de waarde van een indicator in een bepaald gebied afwijkt van een vergelijkingsgebied. Zo krijgt elk gebied voor elke indicator een standaardscore.

In deze analyse geldt dit: naarmate het percentage 65-79-jarigen en 80-plussers hoger is, is dit een indicatie voor een ouder leeftijdsprofiel van de bevolking. Het omgekeerde geldt voor het percentage 0-17-jarigen en 18-24-jarigen: naarmate dit hoger is, is dit een indicatie voor een jonger leeftijdsprofiel van de bevolking. Vandaar dat de standaardscore voor die twee indicatoren omgekeerd wordt.

Op basis van de standaardscore krijgt elk gebied voor elke indicator een inkleuring in een profielkaart, vergeleken met een vergelijkingsgebied, met deze labels: veel jonger (donkerblauw), jonger (lichtblauw),

CIJFERDOSSIER - november 2021

gemiddeld (grijs), ouder (lichtoranje) of veel ouder (donkeroranje). Voor de vier indicatoren samen wordt er een gemiddelde standaardscore berekend als synthesesmaat voor het leeftijdsprofiel van de bevolking.

In 2011 had de Limburgse bevolking nog een jonger leeftijdsprofiel dan de Vlaamse

In 2011 telde de Limburgse bevolking 19,0% mensen in de leeftijdsgroep van 0 tot 17 jaar, 8,5% in de leeftijdsgroep van 18 tot 24 jaar, 12,6% in de leeftijdsgroep van 65 tot 79 jaar en 4,2% in de leeftijdsgroep van 80-plussers (figuur 01).

Vergeleken met Vlaanderen had de Limburgse bevolking op dat moment procentueel minder 0-17-jarigen, meer 18-24-jarigen, minder 65-79-jarigen en veel minder 80-plussers (figuur 03). Alleen het lager percentage 0-17-jarigen was toen een indicatie voor een ouder leeftijdsprofiel van de Limburgse bevolking, de drie andere indicatoren wezen op een (veel) jonger leeftijdsprofiel.

Globaal stellen we vast dat de Limburgse bevolking, samen met de Antwerpse bevolking, in 2011 een jonger leeftijdsprofiel had dan de Vlaamse bevolking. De West-Vlaamse bevolking had toen al een ouder leeftijdsprofiel, die van Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant een gemiddeld leeftijdsprofiel.

In 2021 heeft de Limburgse bevolking een ouder leeftijdsprofiel dan de Vlaamse

Tussen 2011 en 2021 daalde het percentage 0-17-jarigen en 18-24-jarigen onder de Limburgse bevolking tot respectievelijk 18,4% en 7,4%. Het percentage 65-79-jarigen en 80-plussers daarentegen steeg in dezelfde periode tot respectievelijk 15,1% en 5,9% (figuur 01).

In tien jaar tijd is het leeftijdsprofiel van de Limburgse bevolking daardoor geëvolueerd van jonger naar ouder dan de Vlaamse bevolking (figuur 03). De West-Vlaamse bevolking heeft in 2021 al een veel ouder leeftijdsprofiel dan de Vlaamse bevolking, de Oost-Vlaamse bevolking een gemiddeld leeftijdsprofiel en de bevolking in Antwerpen en Vlaams-Brabant een jonger leeftijdsprofiel.

Kijken we naar de aparte indicatoren voor de Limburgse bevolking in 2021, dan stellen we dit vast: een lager percentage dan de Vlaamse bevolking in de twee jonge leeftijdsgroepen (twee keer bijdragend aan een ouder leeftijdsprofiel), een hoger percentage 65-79-jarigen (ook bijdragend aan een ouder leeftijdsprofiel) en een lager percentage 80-plussers (nog de enige indicatie voor een jonger leeftijdsprofiel).

Ook in 2040 zal de Limburgse bevolking een ouder leeftijdsprofiel hebben dan de Vlaamse

Volgens de bevolkingsprognoses van Statistiek Vlaanderen zal het percentage 0-17-jarigen onder de Limburgse bevolking tegen 2040 verder afnemen tot 16,9%. Het percentage 18-24-jarigen zou ongeveer stabiel blijven (7,5% in 2040), terwijl het percentage 65-79-jarigen en 80-plussers flink verder zou stijgen tegen 2040, tot respectievelijk 17,7% en 9,5% (figuur 02).

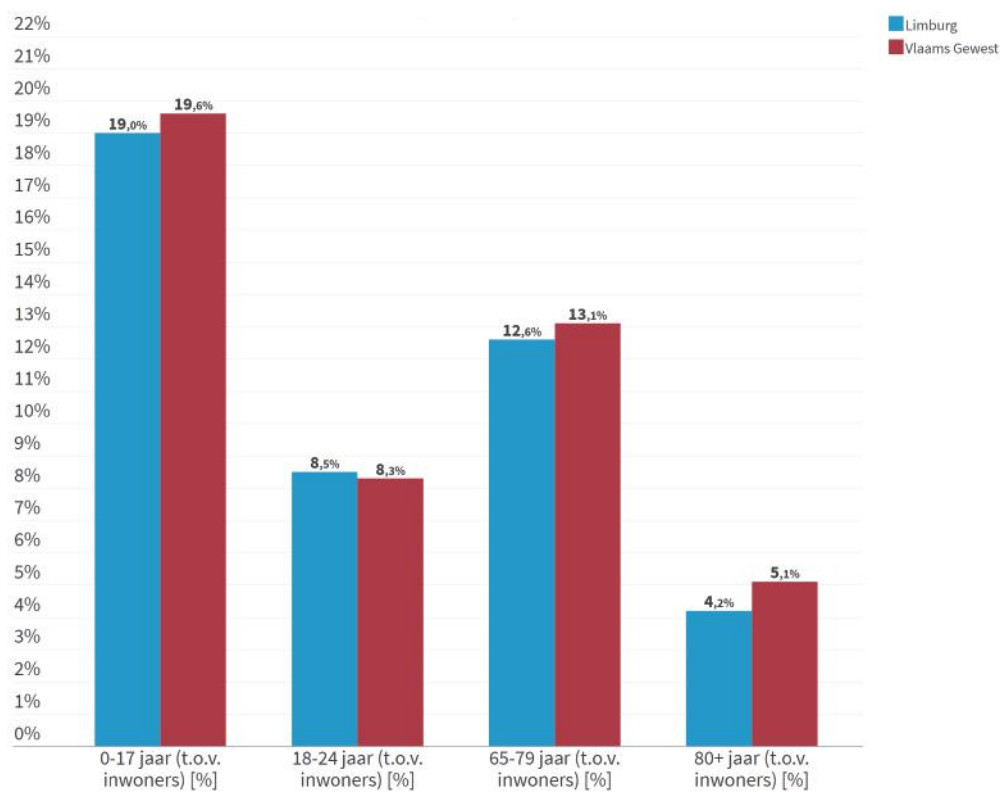
Tegen 2040 zou de Limburgse bevolking voor elk van de vier indicatoren wijzen in de richting van een ouder leeftijdsprofiel dan de Vlaamse bevolking (figuur 04). Dat betekent: procentueel minder jongeren (zowel 0-17-jarigen als 18-24-jarigen) en procentueel meer ouderen (zowel 65-79-jarigen als 80-plussers).

Uiteraard zal de Limburgse bevolking tegen 2040 dan globaal (voor de vier indicatoren samen) ook een ouder leeftijdsprofiel hebben dan de Vlaamse bevolking. De bevolking van West-Vlaanderen zal tegen

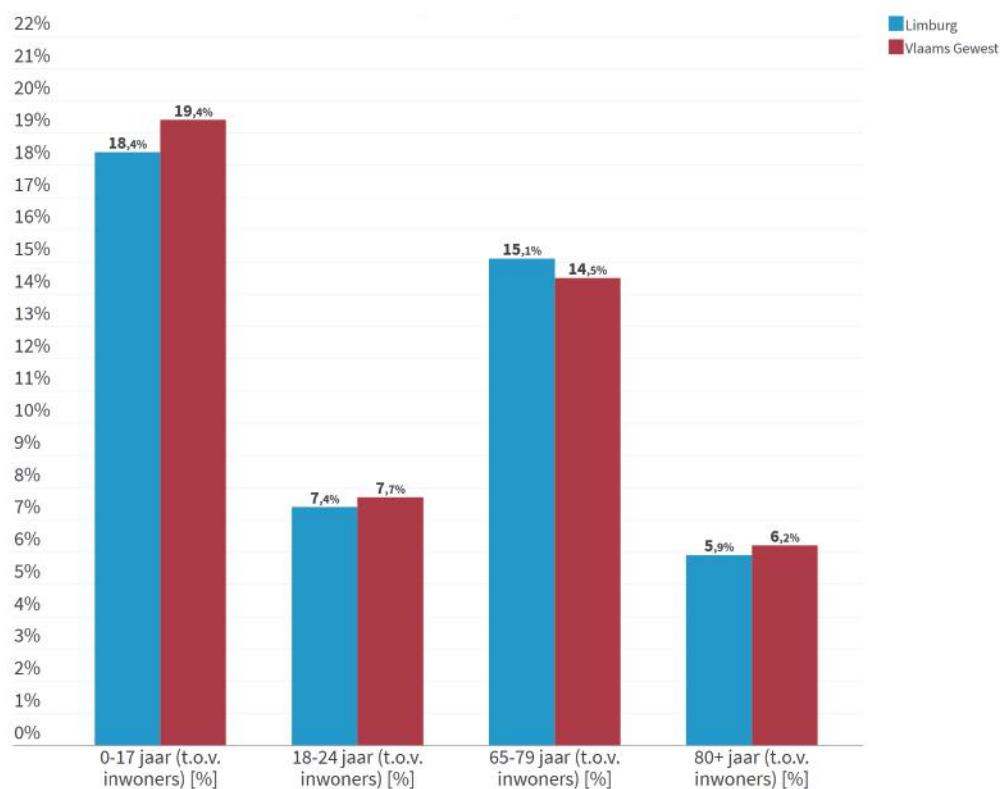
FIGUUR 01

Het leeftijdsprofiel van de bevolking, samengevat in vier indicatoren: Limburg vergeleken met Vlaanderen (in %)

(jaar 2011)

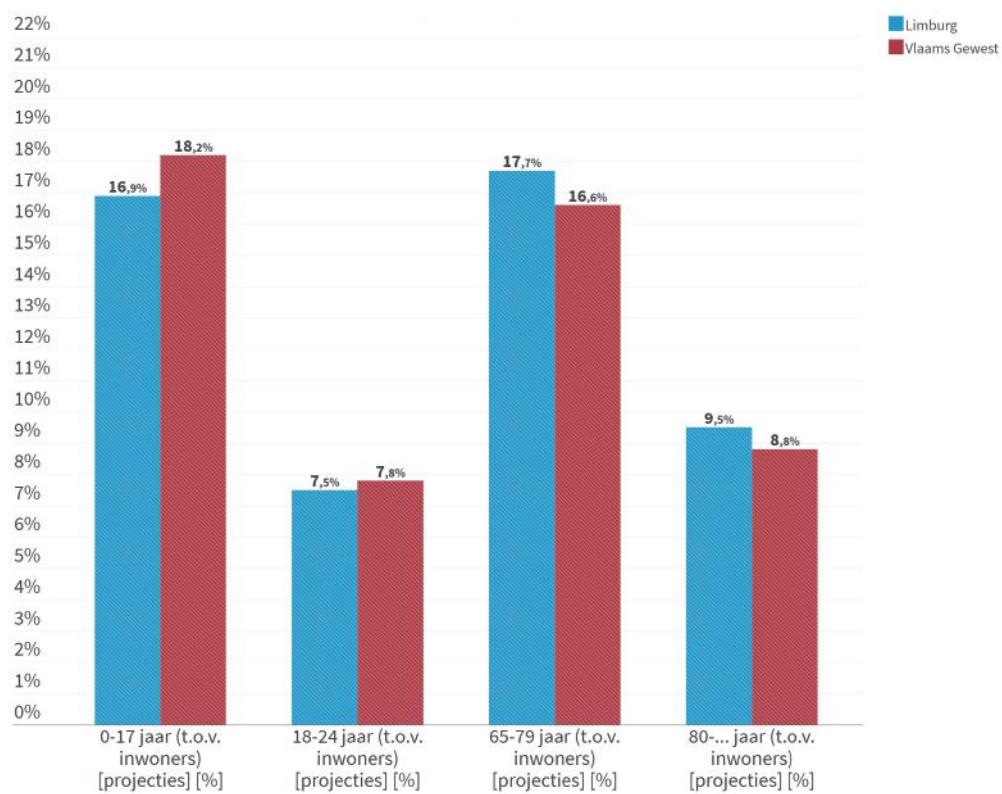
(jaar 2021)

FIGUUR 02

Prognoses van het leeftijdsprofiel van de bevolking, samengevat in vier indicatoren: Limburg vergeleken met Vlaanderen (in %)

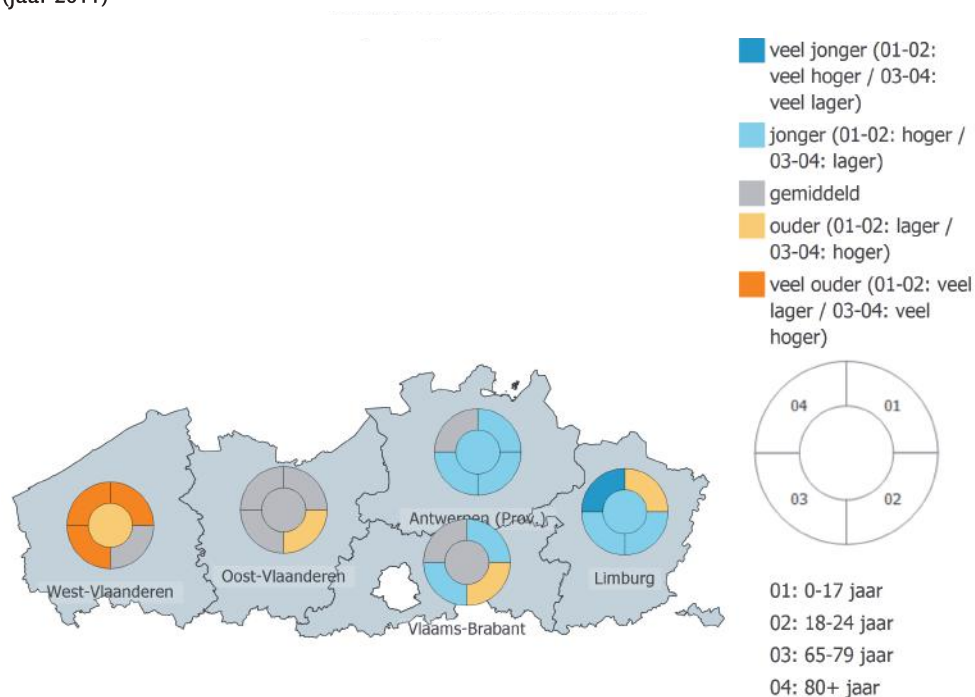
(prognoses voor jaar 2040)

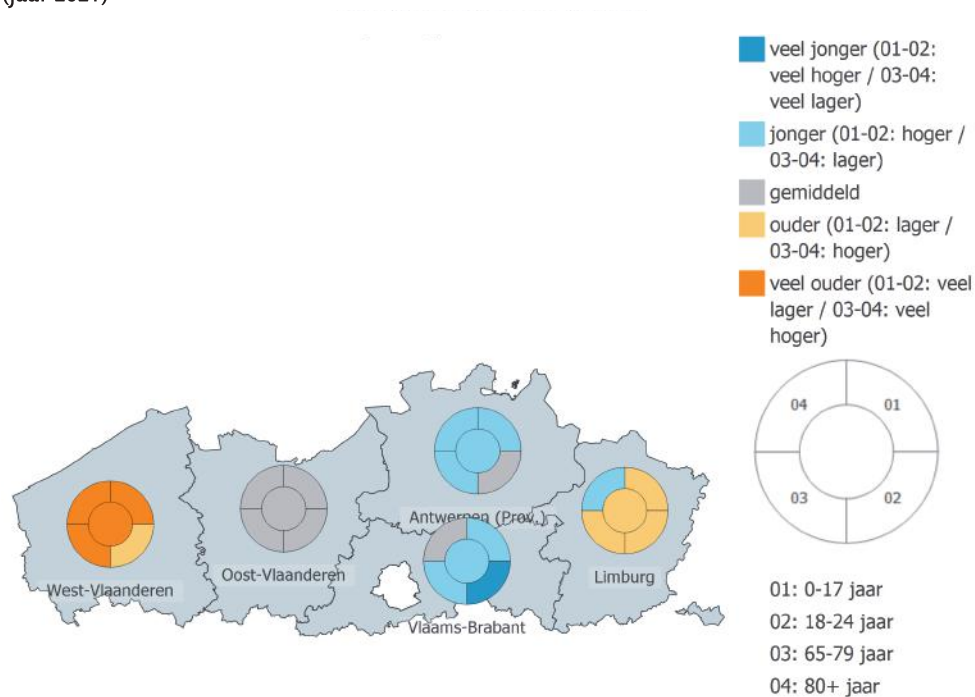
FIGUUR 03

Het leeftijdsprofiel van de bevolking, samengevat in vier indicatoren: provincies vergeleken met Vlaanderen (z-scores)

(jaar 2011)

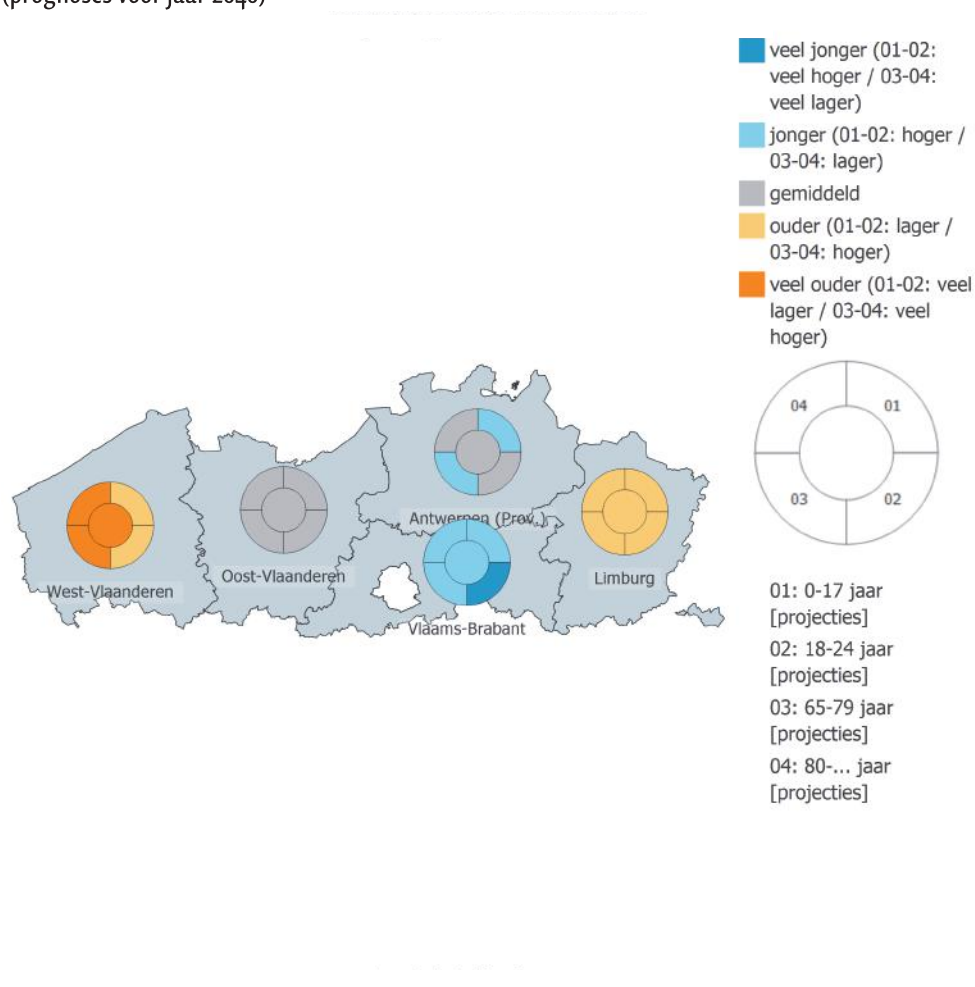
(jaar 2021)

FIGUUR 04

Prognoses van het leeftijdsprofiel van de bevolking, samengevat in vier indicatoren: provincies vergeleken met Vlaanderen (z-scores)

(prognoses voor jaar 2040)

2040 een veel ouder leeftijdsprofiel hebben, die van Oost-Vlaanderen en Antwerpen een gemiddeld leeftijdsprofiel en die van Vlaams-Brabant nog als enige provincie een jonger leeftijdsprofiel.

In 2011 was er een jonger leeftijdsprofiel van de bevolking in de buik en het noorden van de provincie, een ouder leeftijdsprofiel vooral in het zuiden van de provincie

In 2011 had de bevolking in elf gemeenten een jonger leeftijdsprofiel dan de hele Limburgse bevolking (figuur 05). In Houthalen-Helchteren, Heusden-Zolder en Maasmechelen wezen alle vier de indicatoren in de richting van een (veel) jonger leeftijdsprofiel van de bevolking. De bevolking van Oudsbergen, Peer, Kinrooi, As en Dilsen-Stokkem scoorde op drie van de vier indicatoren (veel) jonger, terwijl de bevolking van Genk, Beringen en Hechtel-Eksel op twee van de vier indicatoren (veel) jonger scoorde.

Al deze gemeenten met een jonger leeftijdsprofiel van de bevolking in 2011 zijn gelegen in de buik en het noorden van de provincie. Andere opvallende vaststelling: tot deze groep van gemeenten behoren ook de vijf ex-mijngemeenten.

Ook in 2011 had de bevolking in twaalf gemeenten een ouder leeftijdsprofiel dan de hele Limburgse bevolking (figuur 05). In Borgloon, Hasselt en Tongeren wezen alle vier de indicatoren in de richting van een (veel) ouder leeftijdsprofiel van de bevolking. De bevolking van Halen, Nieuwerkerken, Sint-Truiden, Heers, Riemst, Lummen en Gingelom tikte aan als (veel) ouder op drie van de vier indicatoren. De bevolking van Hamont-Achel en Wellen tikte aan als (veel) ouder op één of twee van de vier indicatoren. Deze gemeenten met een ouder leeftijdsprofiel van de bevolking in 2011 zijn, op Hamont-Achel na, allemaal gelegen in de zuidelijke helft van de provincie.

In 2021 is er vooral een jonger leeftijdsprofiel van de bevolking in de buik van de provincie, vooral een ouder leeftijdsprofiel in het zuiden van de provincie

In 2021 zijn er nog negen gemeenten waar de bevolking een jonger leeftijdsprofiel heeft dan de hele Limburgse bevolking (figuur 05). In Houthalen-Helchteren, As en Heusden-Zolder tikken alle vier de indicatoren aan als (veel) jonger dan in heel Limburg. De bevolking van Beringen, Genk, Maasmechelen, Leopoldsburg en Hechtel-Eksel scoort op drie van de vier indicatoren (veel) jonger, terwijl de bevolking van Dilsen-Stokkem op twee van de vier indicatoren (veel) jonger scoort.

In dit lijstje van gemeenten die een bevolking hebben met een jonger leeftijdsprofiel dan Limburg, blijven de vijf ex-mijngemeenten hun plaats behouden en gaat het, op Hechtel-Eksel na, allemaal om gemeenten in de buik van Limburg. Vergeleken met 2011 is alleen Leopoldsburg nieuw in dit lijstje, terwijl Oudsbergen, Peer en Kinrooi eruit verdwenen.

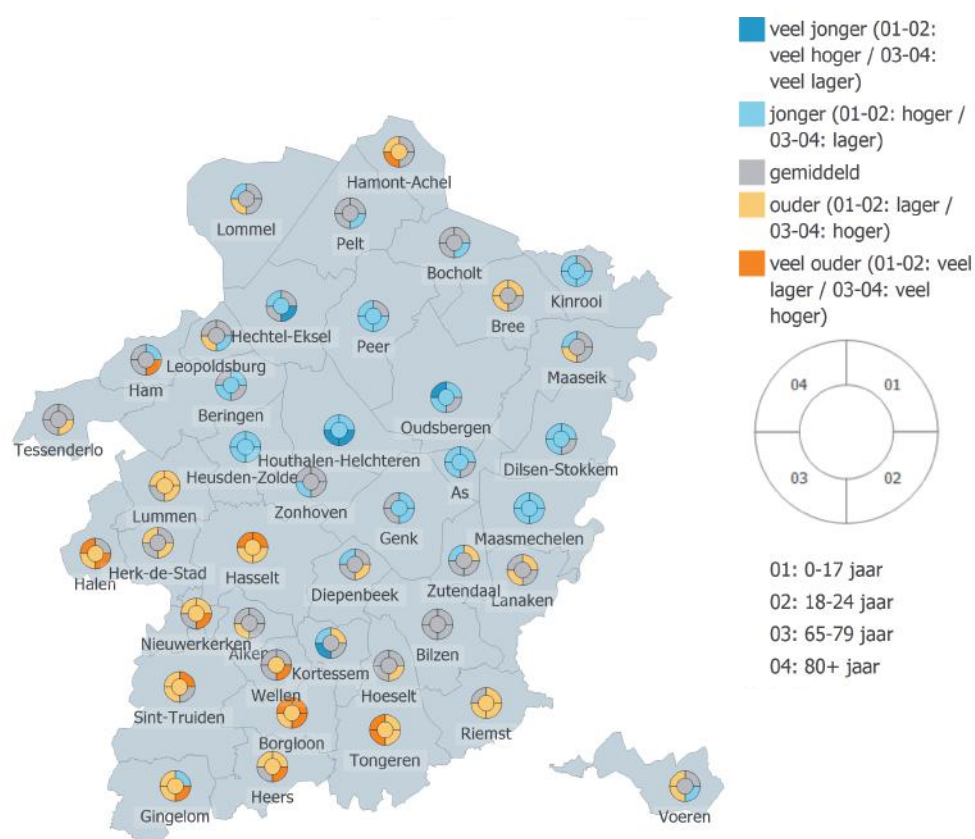
Ook in 2021 zijn er veertien gemeenten waar de bevolking een ouder leeftijdsprofiel heeft dan de hele Limburgse bevolking (figuur 05). In Hasselt, Tongeren en Sint-Truiden tikt de bevolking op alle vier de indicatoren aan als (veel) ouder. In Wellen, Lanaken, Bree en Borgloon scoort de bevolking (veel) ouder op drie van de vier indicatoren. In Halen, Lummen, Hamont-Achel, Zutendaal, Nieuwerkerken, Kortesseem en Heers scoort de bevolking op één of twee van de vier indicatoren (veel) ouder.

In dit lijstje van gemeenten met een oudere bevolking dan Limburg zitten, op Bree en Hamont-Achel na, allemaal gemeenten uit de zuidelijke helft van de provincie. Vergeleken met 2011 zijn Bree, Kortesseem, Zutendaal en Lanaken nieuw in dit lijstje, terwijl Riemst en Gingelom eruit verdwenen.

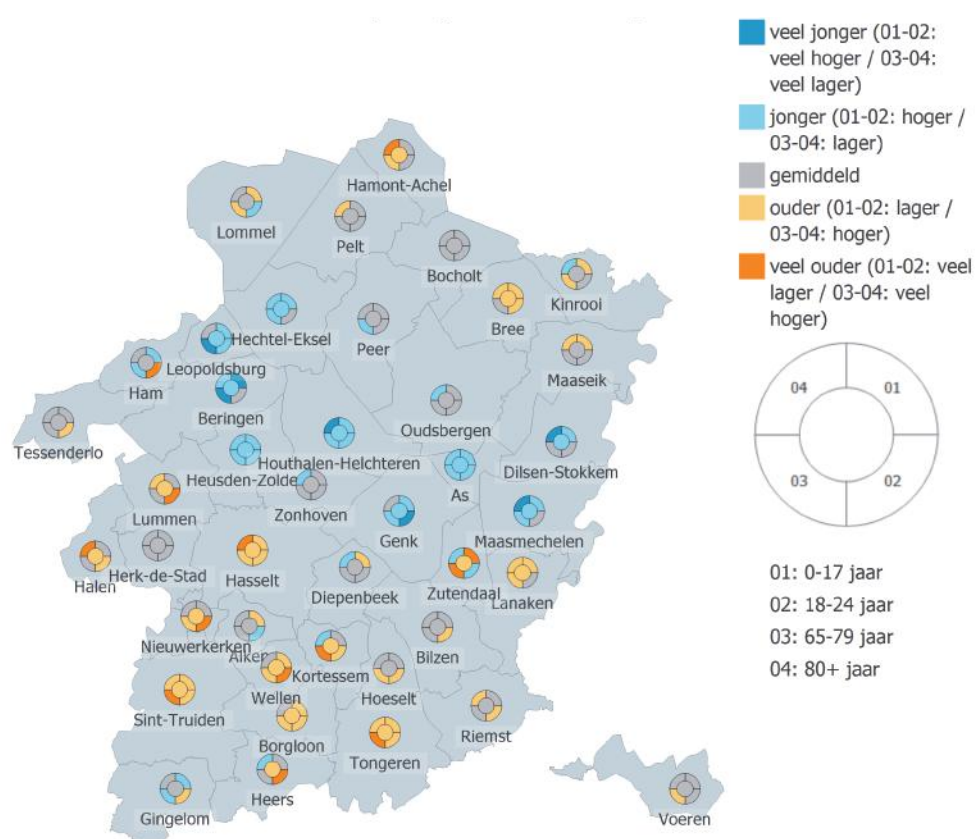
FIGUUR 05

Het leeftijdsprofiel van de bevolking, samengevat in vier indicatoren: gemeenten vergeleken met Limburg (z-scores)

(jaar 2011)

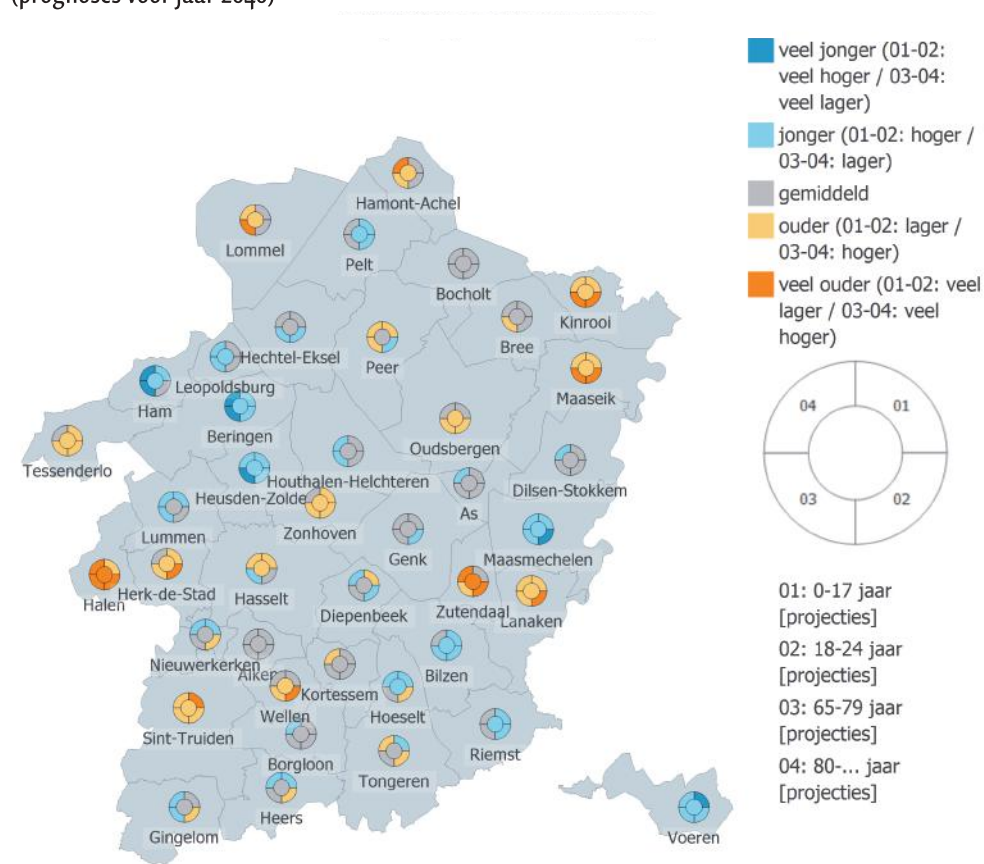
(jaar 2021)

FIGUUR o6

Prognoses van het leeftijdsprofiel van de bevolking, samengevat in vier indicatoren: gemeenten vergeleken met Limburg (z-scores)

(prognoses voor jaar 2040)

Tegen 2040 zullen gemeenten met een jonger of een ouder leeftijdsprofiel van de bevolking meer geografisch verspreid zijn over de hele provincie

Tegen 2040 zullen er tien gemeenten zijn waar de bevolking een jonger leeftijdsprofiel heeft dan de hele Limburgse bevolking (figuur 06). In Beringen, Heusden-Zolder, Maasmechelen en Voeren zullen alle vier de indicatoren wijzen in de richting van een (veel) jonger leeftijdsprofiel van de bevolking. De bevolking van Ham en Bilzen zal aantikken als (veel) jonger op drie van de vier indicatoren, terwijl de bevolking van Leopoldsburch, Pelt, Riemst en Hoeselt zal aantikken als jonger op twee van de vier indicatoren.

Vergeleken met 2021 zitten in dit lijstje van gemeenten met een jonger leeftijdsprofiel van de bevolking vijf nieuwe gemeenten: Voeren, Ham, Bilzen, Pelt, Riemst en Hoeselt. Ook vijf gemeenten vallen eruit weg, vergeleken met 2021: Houthalen-Helchteren, As, Genk, Hechtel-Eksel en Dilsen-Stokkem.

Ook tegen 2040 zullen er veertien gemeenten zijn waar de bevolking een veel ouder of ouder leeftijdsprofiel heeft dan de hele Limburgse bevolking (ook figuur 06). De bevolking van Halen en Zutendaal zal een veel ouder leeftijdsprofiel hebben. De andere twaalf gemeenten zullen een bevolking met een ouder leeftijdsprofiel hebben: Kinrooi, Maaseik, Lanaken en Sint-Truiden zullen op alle vier de indicatoren als (veel) ouder aantikken; Herk-de-Stad, Tessenderlo en Zonhoven zullen op drie van de vier indicatoren als (veel) ouder aantikken; Wellen, Lommel, Hamont-Achel, Oudsbergen en Hasselt zullen op twee van de vier indicatoren als (veel) ouder aantikken.

In dit lijstje van gemeenten met een veel ouder of ouder leeftijdsprofiel van de bevolking zitten er zeven nieuwe gemeenten, vergeleken met 2021: Kinrooi, Maaseik, Herk-de-Stad, Tessenderlo, Zonhoven, Lommel en Oudsbergen. Ook zeven gemeenten vallen weg uit dit lijstje vergeleken met 2021: Tongeren, Bree, Borgloon, Kortesseem, Nieuwerkerken, Lummen en Heers.

Opvallend is dat de gemeenten waarvan verwacht wordt dat ze tegen 2040 een bevolking met een jonger dan wel een ouder leeftijdsprofiel zullen hebben, geografisch verspreid liggen over de hele provincie.

MEER WETEN?

Surf naar het online platform limburg.incijfers.be. Raadpleeg daar nieuws, rapporten, cijferdossiers en cijfers.

Heb je vragen? Bel dan naar Data & Analyse via 011 23 72 35 of e-mail naar dataenanalyse@limburg.be.

Volg alle nieuws over Limburg in cijfers op twitter: [@LIMBURGinCFRS](https://twitter.com/LIMBURGinCFRS).